

Tabel 1 Mogelijke oorzaken, opties voor diagnostiek, en behandelopties voor misselijkheid en braken gecategoriseerd per locatie/orgaan

Locatie / orgaan	Mogelijke oorzaken	Opties voor diagnostiek	Opties voor behandeling
Psyche	Angst	A	Uitleg, autonomie teruggeven, ontspanningsoefeningen, hypnose, psycholoog Benzodiazepine, 1 ^e keus lorazepam
	Depressie	A	Psycholoog/ kinderpsychiater/ medicatie
	Conditionering	A	Psycholoog
	Pijn	A	Zie pijn
Brein	Verhoogde ICP (bijv. VP-draindysfunctie, HT)	LO + fundoscopie + MRI brein	Behandeling afhankelijk van oorzaak Dexamethason
	Meningitis	LO + MRI brein (LP alleen als geen risico op inklemming)	AB
	Meningeale metastasen/ status na radiotherapie	LO + MRI brein	Pijnstilling, dexamethason, anti-emeticum, zie tabel 2
	Migraine	A	Pijnstilling, anti-emeticum, zie tabel 2
Vestibulum	Vestibulitis/ OMA	A + LO	antihistaminicum, pijnstilling, AB
Oesophagus	Oesophagitis	A	PPI, prokineticum, zie tabel 2
	Slokdarmspasmen	A	PPI, zie psyche
Maag	Gastritis/ ulcus	A Helicobacter pylori Dx	PPI
	Gastroparese (zie: diagnostiek voor differentiaal diagnose gastroparese.	A + LO	Niets per os (NPO), afhankende maagsonde, prokineticum, zie tabel 2
Darmen	Obstipatie	A+LO	Macrogol, rectaal laxeren (cave bij bloedingsneiging)
	Mucositis	LO	Pijnstilling
	Obstructie tumor	LO + X-BOZ, CT abdomen	Chirurgie NPO, afhankende maagsonde Pijnstilling
	Streng ileus	LO + X-BOZ	Chirurgie NPO, afhankende maagsonde Pijnstilling
	Superior Mesenteric Artery Stenosis (SMAS)	Echo abdomen, contrast studie	Als mogelijk calorierijk dieet
Lever/ pancreas	Hepato-splenomegalie	LO + echo abdomen	Behandeling afhankelijk van oorzaak
	Cholestase, hepatitis	LO + laboratorium	Behandeling afhankelijk van oorzaak
	Galsteen	Echo abdomen	Behandeling afhankelijk van oorzaak ERCP

	Pancreatitis	Lab + echo abdomen	Behandeling afhankelijk van oorzaak Pijnstilling Vocht
	Ascites	LO + echo abdomen	Behandeling afhankelijk van oorzaak Pijnstilling Diuretica Drainage
Nieren	Hydronefrose door steen of tumor	Echo abdomen	Splint, pijnstilling
	Uremie	Lab	Behandeling afhankelijk van oorzaak
Blaas	Blaasretentie	LO + bladderscan	Katheter
	UWI	Urine AO + kweek	AB
Cardiopulmonaal	Overvulling	LO + echo cor	Vochtrestrictie, diuretica
	Pneumonie	LO, X-thorax	AB
	Hoesten/ volzitten	LO	Vernevelen, PEP'pen, comprimeren (zie: hoesten)
	Dyspneu	LO	Morfine
Endocrien/ metabool	Hypercalciemie	Lab	Hyperhydreren, bisfosfanaten, prednison
	Hypokaliemie	Lab	Suppletie
	Hyponatriemie	Lab	Suppletie danwel vochtreductie
	Hyperglycemie	Lab	Hyperhydreren, insuline
	Hypocortisolisme	Lab	Hydrocortison
	Lactaat acidose	Lab	Behandeling afhankelijk van oorzaak
	Ketose bij cachexie	Lab	Aanpassing dieet
Bloed	Sepsis	Lab, BK	
Toxisch- medicamenteus	Chemotherapie		Anti-emetica
	Opioiden		Overweeg opiatrotatie of start anti-emetikum zie tabel 2
	NSAID		PPI
	Antibiotica		Anti-emetikum**
	Anti-epileptica		Spiegels bepalen indien mogelijk
	Polyfarmacie		Zo mogelijk saneren